

Ст. 30. 11. Солоненко О. М. Теоретико-правова конструкція поняття «компетенція місцевого самоврядування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.naiu.kiev.ua/tslc/pages/biblio/visnik/2002_3/colonenko.htm.

Надійшла до редколегії 15.03.2010

351.82(477)

С. В. Лихачов

ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ДОЗВІЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Під час розгляду предмета і завдань дозвільного провадження в системі забезпечення громадської безпеки встановлено співвідношення державної дозвільної і регуляторної політики, подано тлумачення поняття дозволу, проаналізовано та охарактеризовано поняття дозвільної системи та дозвільної діяльності, дано їх принципи, мета, завдання, елементи структури, надано авторське тлумачення терміну «дозвільне провадження».

При рассмотрении предмета и задач разрешительного производства в системе обеспечения общественной безопасности установлено соотношение государственной разрешительной и регуляторной политики, представлены толкования понятия разрешения, проанализированы и охарактеризованы понятия разрешительной системы и разрешительной деятельности, даны их принципы, цель, задачи, элементы структуры, представлено авторское толкование термина «разрешительное производство».

Correlation between state licensing and regulating policy is established while considering the subject and tasks of licensing proceeding in the system of public security guaranteeing. Interpretation of the notion licensing is presented. Notions of licensing system and licensing activity are analyzed and characterized; their principles, aims, tasks, elements of structure are given. Author's interpretation of the term «licensing proceeding» is presented.

Найбільш загальним, універсальним поняттям, яке стосується предмета цього дослідження, є поняття «дозвільна політика». На нашу думку, це поняття є родовим, генералізуючим щодо інших, підпорядкованих йому. Дозвільна політика містить у собі певну правову філософію і ідеологію, згідно з якою приймаються певні норми, впроваджуються (або ж, навпаки, скасовуються) процедури, які стосуються дозвільної системи. Поле, на якому розгортається дозвільна політика, включає в себе дозвільне провадження, а також цілу низку інших відносин і способів регулювання, які виходять за межі цього провадження, але є близькими за метою та соціальним спрямуванням. До таких методів належать, наприклад, довірче управління або державна (спеціальна) монополія, або, скажімо, державна цінова полі-

тика. В цьому сенсі, на нашу думку, є цілком слушним, що поняття «дозвіл» широко використовується в адміністративному праві, і це не можна вважати випадковим. Адже надання дозволів і ліцензій, відповідна регламентація тих чи інших видів діяльності, а також заборона певних видів діяльності – в усьому цьому знаходить своє втілення призначення управлінсько-регулятивної діяльності. Саме таким чином держава реалізує свої функції органу впровадження певного соціального порядку і гарантування певних рамок свободи, певного режиму примусу і контролю і в підсумку забезпечує належний громадський порядок в суспільстві.

Питання щодо дозвільного провадження досліджувалися в роботах Д. М. Бахраха, Л. В. Коваля, В. К. Колпакова, І. В. Мартянова, Ю. С. Шемшученка та ін. Метою цієї статті є визначення предмету та завдань інституту дозвільного провадження в системі забезпечення громадської безпеки.

На думку автора, складовою дозвільної політики є регуляторна політика. Мета її полягає у запровадженні ефективного державного регулювання у сфері підприємництва, тобто оптимального регулювання державою підприємницької діяльності, усунення правових, економічних та адміністративних перешкод у реалізації права на підприємницьку діяльність [1]. Дозвільна політика має ширший за регуляторну об'єкт управлінського впливу – поряд із суб'єктами підприємницької діяльності також тих учасників правовідносин, які реалізують свої права в інших сферах суспільних відносин. Наприклад, державна реєстрація благодійних організацій [2; 3], організація діяльності аварійно-рятувальних служб [4], реєстрація переміни прізвища, імені, по-батькові [5] та ін. Отже, слід розглядати саме питання дозвільної політики, яке є ширшим за регуляторну.

Ключовим при цьому є поняття «дозвіл». Воно має певні усталені, але не безспірні в правовій науці тлумачення. Дозволом звичайно вважають офіційне санкціонування уповноваженими виконавчими органами (посадовими особами) певних дій фізичних і юридичних осіб, яке здійснюється з метою забезпечення громадської безпеки, законності, охорони правопорядку, життя і безпеки громадян [6, с. 274]. Саме в цьому розумінні вживається дане поняття в законодавчій і виконавчій практиці України.

Наприклад, дозволи надаються на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (п. 2 Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, які отримали такі дозволи

[7]), на перевезення радіоактивних матеріалів територією України (п. 1 Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України [8]), на право здійснення любительського і спортивного рибальства (підп. 2.1 п. 2 Правил любительського і спортивного рибальства [9]), на спеціальне використання водних живих ресурсів (п. 2 Правил промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України [10]) та ін.

Спільним елементом (якщо під елементом розуміти основоположну складову) перерахованих (і переважної більшості усіх інших) дозволів є визначення того, хто, кому, де (наприклад, на визначених ділянках, на певній території тощо), на яких умовах (відповідно до затверджених лімітів і квот) і протягом якого строку надає можливість здійснювати ту чи іншу діяльність на законних підставах. Відповідно, відсутність такого дозволу виводить зазначену діяльність за межі правового поля і тягне адміністративну або кримінальну відповідальність. Адміністративно-правові відносини у дозвільній сфері виникають, як правило, з ініціативи заявника – фізичної особи, групи громадян тощо, які порушують клопотання про надання їм додаткових або ж спеціальних прав (на які, власне, і поширюється дозвіл).

Дещо спірним, як уявляється, є міркування А. Б. Агапова про те, що заявник у зазначених випадках є «гіпотетичним правовласником», який одержує реальні права тільки після прийняття рішення відповідним ліцензійним органом [11, с. 92]. На нашу думку, заявник у будь-якому випадку є реальним «правовласником» (носієм прав), але тільки через певні визначені законом процедури ці права можуть бути реалізовані відповідно до вимог закону (наприклад, реєстрація актів громадянського стану). Це стосується, до речі, переважної більшості прав, якими володіють люди взагалі. Так, наприклад, свої виборчі права громадянин може реалізувати не «взагалі», а через реєстрацію як виборця або як кандидата тощо.

Таким чином, є певні підстави вважати, що традиційне (принаймні, усталене) протиставлення природного і позитивного права заслуговує на критичний перегляд. Можна сказати, що позитивне право (зокрема, норми, якими визначаються процедури дозвільного провадження) є інституціоналізованою формою, через яку людина реалізує практично наявні і невідчужувані права.

Відносно перегляду традиційного поділу права на позитивне і природне заслуговують на увагу міркування, висловлені М. І. Байтінім. Можна погодитись із тим, що природне і позитивне право утворюють органічну єдність, а головні принципи

цієї єдності можуть бути розглянуті, з одного боку, як морально-етичні (тобто такі, що здебільшого належать до системи природного права в традиційному розумінні), а з іншого – як організаційні (тобто принципи, на яких будуються організаційно-правові основи права, те, що дозволяє йому виконувати роль особливого регулятора суспільних відносин) [12]. Саме виходячи з цих міркувань, на нашу думку, і треба вести мову про мету і завдання дозвільного провадження, його головні функції.

Дозвільна система не «дозволяє» мати те чи інше право (або ж позбавляє цього права, як можна зробити висновок з наведеного вище тлумачення А. Б. Агапова), а створює відповідний процесуальний формат для належної (адекватної, відповідної вимогам закону) його реалізації. Це стосується і багатьох інших прав людини і громадянина. Вони є цілком реальними і невідчужуваними, але для відповідної їх реалізації треба «розгорнути» (ініціювати і здійснити) передбачені законом процедури, пройти через усі передбачені законом стадії процесу. Правореалізація є процесуальною за своєю природою, важко уявити собі якісь складні правові відносини (а права людини є їх уособленням), які можна було б реалізувати без процесуального оформлення.

Незважаючи на те, що термін «дозвільна система» широко використовується у правовій літературі, єдиного розуміння його також не існує, хоча можна вважати, що певний спільний смисл у це поняття вкладається.

Певним чином дозвільну систему у сфері підприємницької діяльності визначено в Указі Президента України «Про запровадження дозвільної системи у сфері підприємницької діяльності» [13] – як встановлені нормативно-правовими актами України правила та порядок одержання суб'єктами підприємницької діяльності дозволів (спеціальних дозволів, ліцензій, сертифікатів тощо) на здійснення окремих видів підприємницької діяльності. Разом з тим, правотворець допускає певні суперечності у визначенні. Так, це визначення містить положення щодо єдиного документу дозвільного характеру – ліцензії, хоча до цих документів ним же віднесені і спеціальні дозволи, і ліцензії, і сертифікати, при цьому перелік документів не є вичерпним.

Дозвільну систему можна характеризувати, з одного боку, як різновид спеціальної адміністративної діяльності (яку здійснюють, зокрема, органи внутрішніх справ). З іншого боку, у більш широкому розумінні дозвільна система є типологічно близькою до ліцензування (такої точки зору дотримуються Д. М. Бахрах, І. Г. Кириченко, С. В. Ківалов, Д. В. Осінцев, С. Д. Подлінев та ін.). Як зазначається в літературі, про дозвільну систему в двох аспектах можна вести розмову і виходячи зі змісту Положення

про неї, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 12 жовтня 1992 р. [14]. Широке розуміння дозвільної системи передбачає особливий порядок вчинення різними суб'єктами будь-яких дій, на які потрібно одержати спеціальний дозвіл. Дозвільна система у вузькому розумінні поширюється лише на об'єкти, перераховані в Положенні [15, с. 194].

Пункт 1 зазначеного Положення визначає дозвільну систему як особливий порядок виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, обліку і використання спеціально визначених предметів, матеріалів і речей, а також відкриття і функціонування окремих підприємств, майстерень і лабораторій з метою забезпечення інтересів держави і безпеки громадян. В Положенні наведено також перелік об'єктів, на які поширюється дозвільна система. До них віднесено такі предмети, матеріали, об'єкти, безконтрольне володіння і використання яких може завдати шкоди громадському порядку, особистій безпеці громадян, може бути використано із злочинною або іншою протиправною метою.

Зрозуміло, що вищий орган виконавчої влади країни – Кабінет Міністрів України – керувався конкретними прагматичними міркуваннями і зовсім не ставив за мету дати теоретично обґрунтоване визначення дозвільної системи, тому встановлені ним її межі (інтереси держави і безпека громадян) є не зовсім чіткими. Поняття «інтереси держави» і «безпека громадян» дуже широкі за своїм обсягом, їх взагалі важко визначити, а тому невизначеними виявляються і межі дозвільної системи. Скажімо, не може викликати заперечень віднесення до дозвільної (ліцензійної) системи діяльності, пов'язаної з ядерною енергетикою. Основні принципи ліцензування у сфері використання ядерної енергії і радіаційної безпеки можуть бути поширені на розуміння сутності і завдань дозвільного провадження в цілому.

На думку Г. І. Балюка, основними принципами дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії повинні бути: пріоритетність забезпечення екологічної, ядерної, радіаційної безпеки порівняно з економічними інтересами; незалежність оцінки заяви та прийняття рішень від об'єкта дозвільної діяльності; обґрунтованість встановлених критеріїв, компетентність та об'єктивність осіб, установ та організацій, які здійснюють дозвільну діяльність; відповідальність за достовірність і повноту відповідного аналізу; обґрунтованість оцінки та прийняття рішення [16].

На нашу думку, така невизначеність (точніше кажучи, відсутність однозначної визначеності) є важливою для розуміння сутності і специфіки дозвільної системи у демократичному суспільстві, зокрема у період суспільних трансформацій. Для того, щоб більш рельєфно показати цю специфіку, розглянемо тра-

диційне розуміння дозволу як різновиду адміністративно-правового відношення.

Ортодоксальне тлумачення такого відношення розуміє під ним форму соціальних відносин, в яких завжди бере участь орган, наділений державно-владними повноваженнями. Незважаючи на те, що таке відношення виникає за ініціативою заявника, який бере на себе виконання додаткових (але таких, які він бажає за власною волею, на основі власного вибору виконувати) обов'язків у сфері державного управління, сутність владних відносин не змінюється, – тобто за такого підходу ми маємо звичну потворну асиметрію суб'єктно-об'єктних відносин, ієрархічну субординацію, в якій громадянин з самого початку виконує «пасивно-страждальну», нерівноправну роль, хоча і є ініціатором, принаймні – співініціатором – зазначених відносин. В такому контексті дозвільна система має авторитарно-директивний характер і є одним з механізмів одержавлення суспільства, гіперетатистського втручання в усі сфери життя за принципом «заборонено усе, що не дозволено».

На терені розбудови новітньої української державності пріоритети адміністративно-правового регулювання мусять зазнати істотних трансформацій, зокрема, з огляду на фундаментальні права громадян України, проголошені і зафіксовані в Конституції нашої держави. Немає сумнівів, що метою існування дозвільної системи в Україні є створення гарантій реалізації громадянами своїх конституційних прав (недоторканності особистості, її гідності, майна тощо), забезпечення громадської безпеки і порядку. Ця мета окреслює контури сфери дозвільної системи, тобто усі інші завдання дозвільної системи мають бути підпорядковані зазначеній меті, бути її продовженням і розвитком. Ніякі інші міркування (крім передбачених законом обмежень в умовах надзвичайного стану, воєнних дій тощо) не повинні виступати обґрунтуванням невіправданого розширення компетенції органів, що провадять дозвільну діяльність, оскільки це неодмінно призведе до антиконституційного обмеження прав і свобод громадян та стане на заваді демократичного розвитку суспільства.

С. Д. Подлінев запропонував розуміння дозвільної системи як досить жорсткої, ускладненої форми ліцензування, яка реалізується завдяки особливому адміністративному провадженню – дозвільному провадженню. На його думку, дозвільна система становить спеціальний вид ліцензування, котрий породжує адміністративно-правове відношення між заявником та уповноваженим органом виконавчої влади, в якому заявник добровільно покладає на себе певні обов'язки у сфері державного управління, невиконання яких тягне адміністративну чи кримінальну відповідальність, – натомість отримуючи право на

зайняття певними видами підприємницької діяльності чи право на придбання, зберігання, користування, продаж предметів, матеріалів, речовин, безконтрольний обіг яких може зашкодити громадській безпеці, громадському порядку і майну [17, с. 12].

Можна погодитись, що жорсткість є критеріальною вимогою дозвільної системи – здобувач дозволу повинен знати «правила гри», він бажає, щоб дії органів дозвільної системи були здебільшого передбачуваними. Але жорсткість ми тлумачимо не в тому розумінні, що колись заборонене ніколи не буде дозволеним. Прагматична гнучкість і відкритість змінам також мусять бути властиві дозвільній системі, щоб відповідно реагувати на плин часу, соціальні зміни, вимоги розвитку. Щодо «ускладненості» дозвільної системи, на яку вказав С. Д. Подлінець, то, на нашу думку, демократичні принципи організації і функціонування адміністративних органів вимагають прозорості, простоти і швидкості процесу адміністрування. Через це «ускладненість» аж ніяк не повинна бути штучним ускладненням, уособленням бюрократичного деформування норми.

На думку автора, необхідно також переглянути базисні правові засади, на яких ґрунтується розуміння сутності цієї системи. Її чинна правова основа складалася під впливом колишнього радянського законодавства (відверто заборонного за своєю сутністю і спрямованістю), під впливом норм міжнародного права та тих змін, що відбуваються в економічній, політичній та інших сферах життя України після набуття нею незалежності. Нове (точніше, більш адекватне новим реаліям) розуміння повинно виходити з реалій крутої зміни політичних і економічних орієнтирів України і будуватися з урахуванням пріоритетних суспільних цінностей, насамперед, прав людини і громадянина.

Закріплені в Конституції України, права, свободи і обов'язки складають основу правового статусу громадянина, що повинен бути єдиним для усіх на території нашої держави. Звідси – логічні і принципові висновки: по-перше, законодавче забезпечення прав громадян має бути визначене як головне завдання всіх органів виконавчої влади (в тому числі, зрозуміло, й тих, що провадять ліцензійно-дозвільну діяльність), по-друге, демократизм адміністративної політики передбачає (а не тільки «припускає») рівність сторін в управлінських відносинах, відкритість виконавчої влади і відповідальність її органів у системі адміністративної юстиції.

Останнє міркування (зокрема, визнання рівності сторін в адміністративно-правових відносинах) має визначальне значення для пошуку нових підходів до розуміння дозвільної системи. Більш того, мало сказати, що треба змінити самі тільки підходи. Йдеться про те, що К. С. Бельський визначив як

принципи адміністративного права. Розкриваючи сутність цього явища, він, зокрема, зазначив, що принципи адміністративного права – це виражені в нормах адміністративного права нормативно-керівні положення, які визначають зміст даної галузі права, надають їй цілісності і єдності. Інакше кажучи, під принципами розуміються ідеї, основні положення, якими керується як законодавець, що конструює норми адміністративного права, так і виконавець цих норм: правозастосовчі органи, посадові особи, громадяни. Принципи адміністративного права – це дух галузі, що має джерелом народну правосвідомість і охоплює всі норми адміністративного права. Об'єктивна реальність – ось де кореняться принципи адміністративного права [18]. На нашу думку, подальша розбудова ліцензійно-дозвільної системи має визначатися саме на основі нових підходів до розуміння засад і цілей цієї системи.

Зважаючи на викладене, **дозвільне провадження** – це особливий вид адміністративного процесу, сукупність послідовних дій, врегульованих адміністративно-процесуальними нормами, які забезпечують певний порядок реалізації дозвільної політики, відповідної конституційним положенням щодо напрямків державного будівництва та ефективного забезпечення громадської безпеки. Дозвільне провадження – це також сукупність взаємопов'язаних стадій, кожна з яких вирішує конкретні завдання. Усі стадії спрямовані на виконання єдиної мети провадження. Від того, яка ця мета (іншими словами, на основі яких цінностей, з якою метою створено даний інститут, задля чого і на яких засадах функціонує дане провадження) залежить і сутнісна спрямованість дозвільної системи як такої.

На підставі аналізу положень правової доктрини, тенденцій державного будівництва, нормативних актів, що регулюють відносини в галузі дозвільної системи, автор дійшов висновку, що метою впровадження та існування дозвільної системи в Україні є реалізація конституційних прав і свобод громадян, організація забезпечення громадської безпеки, громадського порядку і безпеки майна. На думку автора, звернення громадян до органів, які здійснюють дозвільно-ліцензійне провадження, уособлюють різновид соціального контракту, що передбачає взаємну відповідальність і взаємну довіру. З одного боку, громадянин усвідомлює необхідність опосередкування своєї діяльності втручанням адміністративних органів держави (якій він довіряє), з іншого – він так само вірить і виходить з того, що держава виходитиме із взаємно прийнятних і вигідних обом сторонам умов «дозвільного контракту».

Держава, зі свого боку, «виправдовує» і реалізує через дозвільно-ліцензійну систему своє призначення як сили, яка затвер-

джує і гарантує в суспільстві порядок, справедливість і можливість користуватися свободами і правами. В той же час, через посередництво ліцензійно-дозвільної системи громадянин набуває багато повноважень і привілеїв, якими раніше користувалася виключно держава. Тобто можна вважати, що в процесі адміністративно-правових відносин, які складають дозвільну систему, сторони не тільки повинні формально сприйматися «як рівні», – в процесі і внаслідок таких відносин сторони насправді повинні врівноважуватися і ставати рівними.

Список літератури: 1. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : закон України від 11 серп. 2003 р. № 1160 // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 9. – Ст. 79. 2. Про благодійність та благодійні організації : закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 46. – Ст. 292. 3. Про сприяння благодійній діяльності в Україні : розпорядження Президента України від 12 лют. 2000 р. № 84 // Урядовий кур'єр. – 2000. – 29 лют. 4. Про аварійно-рятувальні служби : закон України від 14 груд. 1999 р. № 1281 // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 4. – Ст. 25. 5. Кодекс про шлюб та сім'ю України // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1969. – Додаток до № 26. – Ст. 204 [з наступними змінами та доповненнями]. 6. Словарь административного права / И. Л. Бачило, Т. М. Гандилов, А. А. Гришковец и др. – М. : Фонд «Правовая культура», 1999. – 320 с. 7. Порядок проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, які отримали такі дозволи : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13 берез. 2002 р. № 302. 8. Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовт. 2004 р. № 1373. 9. Правила любительського і спортивного рибальства : затв. наказом Держкомрибгоспу України від 15 лютого 1999 р. № 19, зареєстр. в М-ві юстиції України 28 квіт. 1999 р. за № 269/3562. 10. Правила промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України : затв. наказом Держкомрибгоспу України від 18 березня 1999 р. № 33, зареєстр. в М-ві юстиції України 25 трав. 1999 р. за № 326/3619. 11. Агапов А. Б. Административное право : [учебник] / А. Б. Агапов. – М. : Городец, 1999. – 558 с. 12. Байтин М. И. О принципах и функциях права: новые моменты / М. И. Байтин // Правоведение. – 2000. – № 3. – С. 4–15. 13. Про запровадження дозвільної системи у сфері підприємницької діяльності : указ Президента України від 20 трав. 1999 р. № 539 // Урядовий кур'єр. – 1999. – 3 черв. 14. Про затвердження положення про дозвільну систему : постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовт. 1992 р. № 576 // Іменем закону. – 1992. – № 44. 15. Адміністративна діяльність. Частина особлива : [підручник] / [за заг. ред. О. М. Бандурки]. – Х. : Ун-т внутр. справ ; Еспада, 2000. – 368 с. 16. Балюк Г. І. Правові аспекти ліцензування в сфері використання ядерної енергії та забезпечення радіологічної безпеки / Г. І. Балюк // Держава і право : [зб. наук. пр.]. – Юридичні і політичні науки. Вип. 6. – К. : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Спілка юристів України ; Вид. Дім «Юридична книга», 2000. – С. 263. 17. Подлінев С. Д. Діяльність міліції по здійсненню дозвільної системи в умовах формування ринкових відносин в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня

канд. юрид. наук. – О., 1996. – 20 с. 18. Бельский К. С. О принципах административного права (выступление на «Лазаревских чтениях») / К. С. Бельский // Государство и право. – 1998. – № 8. – С. 7–8.

Надійшла до редколегії 25.03.2010

391.95(477)

В. М. Котенко

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВ І ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ СТОРІН В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ НА СТАДІЇ ПІДГОТОВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Проаналізовано дотримання процесуальних прав та обов'язків сторін під час підготовки адміністративної справи до судового розгляду. Розглянуто сутність та особливості стадії підготовчого провадження у структурі адміністративного процесу.

Проанализировано соблюдение процессуальных прав и обязанностей сторон во время подготовки административного дела к судебному рассмотрению. Рассмотрены сущность и особенности стадии предварительного производства в структуре административного процесса.

Observance of parties' procedural rights and duties during preparation of administrative case to trial is analyzed. Essence and peculiarities of preliminary proceeding in the structure of administrative process are considered.

Структуру адміністративного процесу як різновиду юридичного процесу утворюють окремі провадження, кожне з яких становить певну єдність послідовно здійснюваних дій і процедур, спрямованих на розгляд і вирішення індивідуально-конкретних справ, які мають назву адміністративних проваджень. Впорядкованість певних процесуальних дій у просторі та часі, їх послідовне здійснення властиве кожному з адміністративних проваджень і гарантує остаточне вирішення тієї чи іншої адміністративної справи [1, с. 486].

Провадження адміністративного судового процесу, у свою чергу, передбачають певну стадійність. Вони об'єднані сукупністю процесуальних дій, які здійснюють адміністративний суд і учасники процесу, і спрямовані на виконання загального завдання адміністративного судочинства щодо захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів під час здійснення ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень,